

5. DEFENSA I SALVAGUARDA DEL LITORAL

Calvià és un dels municipis de les Illes Balears amb més franja de territori en contacte directe amb la mar. La seva costa s'estén al llarg de 54 quilòmetres, des de Cas Català fins al cap Andritxol.

Des d'un punt de vista geogràfic, presenta la particularitat que podem dividir la seva costa en dues franges (est/oest), a banda i banda del cap de cala Figuera; la franja est se situa dins la badia de Palma i comprèn des de Cas Català fins a cala Figuera, mentre que la franja oest s'obre a mar oberta i arriba fins al cap Andritxol. Quant a la seva geologia, la costa rocosa hi és la predominant (85 %) enfront de la costa arenosa (12 %).

Si bé encara existeixen importants àrees costaneres sense urbanitzar i actualment protegides (com la zona de Rafaubetx o els voltants del cap Andritxol), el cert és que la costa de Calvià es caracteritza per haver patit un procés ininterromput d'urbanització massiva.

Aquest procés, que es va iniciar amb el boom turístic dels anys 50-60, s'ha perllongat de manera gairebé contínua en el temps fins al punt que a hores d'ara el 63 % del litoral calviàner està urbanitzat.

De fet, estudis recents situen Calvià com el municipi de les Illes Balears on s'ha destruït més litoral, mentre que en l'àmbit nacional ocupa el tercer lloc pel que fa a superfície artificial ocupada en la franja de terreny corresponent als primers 500 metres des de la línia de la mar, amb 1.150 hectàrees.

Fotografies aèries realitzades els anys 1968 i 2015 corresponents a les zones de Magaluf, el Toro i Santa Ponça (de dalt a baix), en què es constata el procés d'urbanització massiva que ha patit el litoral de Calvià al llarg d'aquests anys.

Fotografies actuals de Magaluf, el Toro i Santa Ponça en què s'aprecia l'impacte visual que provoca la urbanització massiva sobre el litoral.

Aquesta excessiva transformació de la primera línia de costa (zones humides, sistemes dunars o platges convertides en zones urbanes) ha provocat un gran nombre de processos de degradació del litoral, com per exemple:

- La pèrdua sistemàtica d'ecosistemes i del seu equilibri dinàmic.
- La pèrdua de flora i de fauna autòctones, i per contra la introducció d'espècies al·lòctones i invasives.
- La modificació dels microclimes originals que caracteritzaven certes zones abans de ser urbanitzades.
- La ruptura dels equilibris geomorfològics i canvis en la dinàmica de materials a la costa (erosió, esllavissaments, disminució de l'estabilitat de les platges, etc.).
- La impermeabilització del sòl, amb el consegüent risc d'inundació.

Davant aquesta situació, els experts coincideixen en la necessitat urgent d'aturar aquests processos d'artificialització i degradació del litoral per fer front als efectes nefasts que tenen sobre el territori i les persones.

En aquesta línia, la revisió del Pla General proposa les actuacions següents:

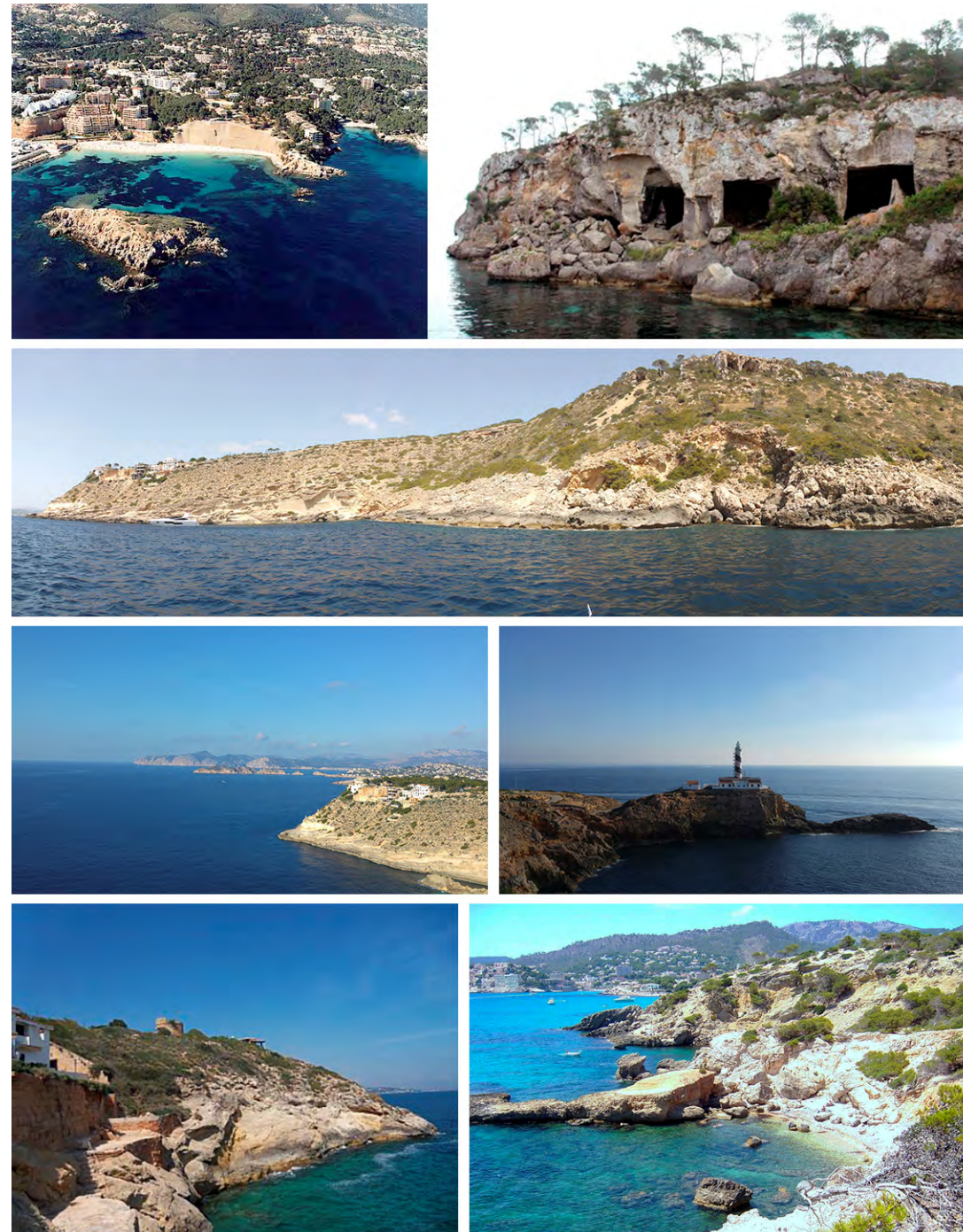
- Recuperar i naturalitzar els espais costaners que es consideren emblemàtics i que es troben actualment transformats o ocupats.
- Esponjar les àrees més denses i saturades de la primera línia de mar, concentrades habitualment en les zones turístiques del municipi.
- Ordenar les platges urbanes i protegir les que es conserven verges, així com les cales.
- Delimitar una zona de servitud de salvaguarda del litoral, dins la qual no estigui permès edificar sobre terrenys amb un pendent igual o superior al 20 %.
- Delimitar una zona de protecció de terrenys escarpats i platgetes, amb la conseqüent identificació i quantificació de la totalitat d'edificacions afectades per aquesta delimitació als efectes de declarar-les en situació de fora d'ordenació.

D'altra banda, es proposen les següents actuacions puntuals:

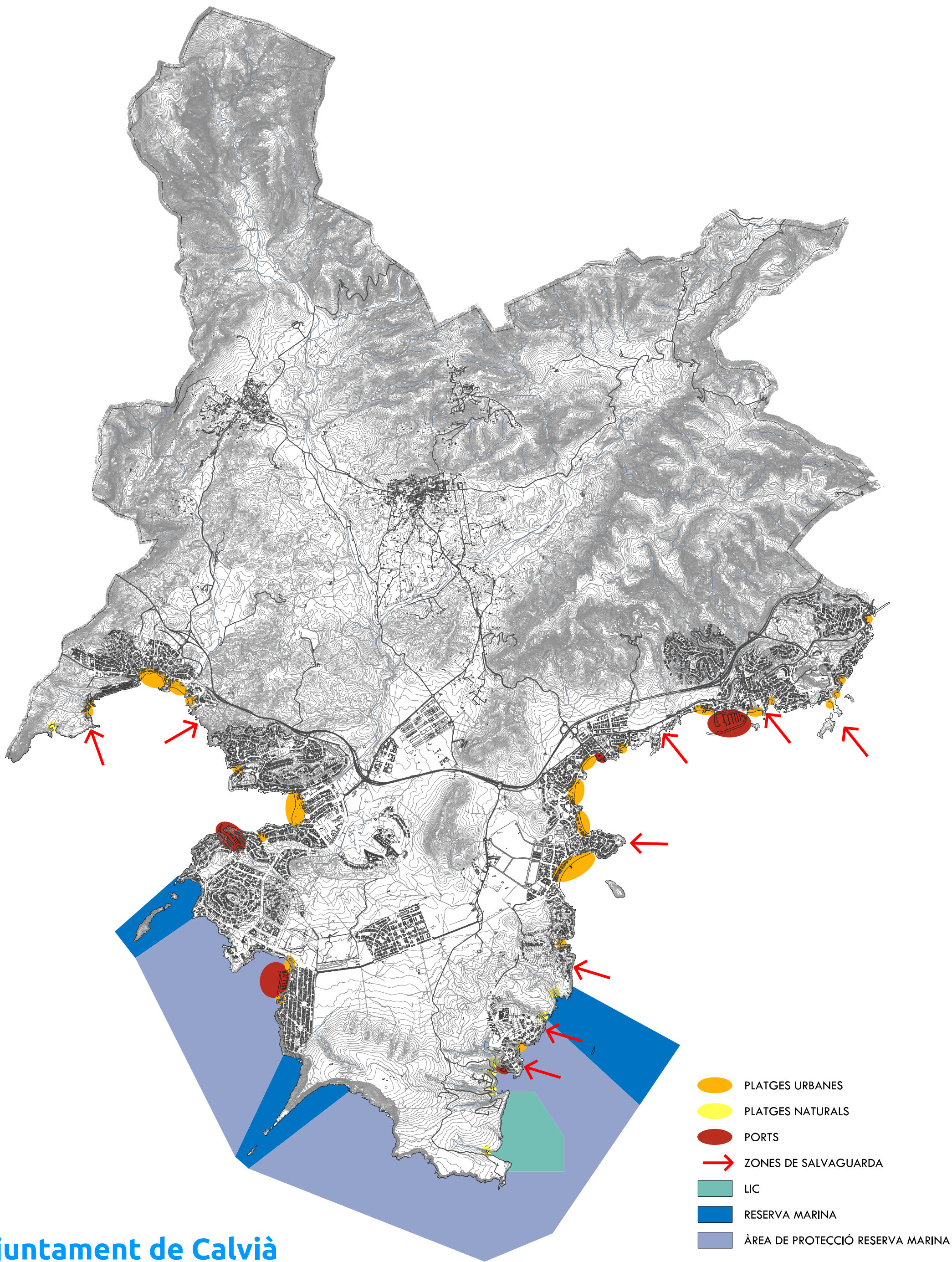
- Declarar una reserva marina entre l'illot del Sec i les illes Malgrat.
- Rehabilitar el fortí d'Illetes de manera que la seva preservació patrimonial sigui compatible amb la seva destinació com a parc marítim d'Illetes.
- Millorar la connexió del municipi amb la mar mitjançant la recuperació i obertura dels accessos públics a la costa en els diferents nuclis.

Finalment, cal tenir en compte que tant la Llei 2/2014, d'ús i ordenació del sòl de les Illes Balears, com el reglament que la desenvolupa per a l'illa de Mallorca, contenen normes d'aplicació directa que el planejament urbanístic haurà de tenir en compte quan defineixi l'ordenació.

Aquestes normes es refereixen principalment a la protecció paisatgística i de les visuals en els llocs de paisatge obert i natural (com és el marítim), així com a l'adaptació de les instal·lacions, construccions i edificacions a l'ambient en el qual s'emplacin, amb la qual cosa la seva transcripció al Pla General tendrà una incidència directa sobre la defensa i salvaguarda del litoral.

Imatges de diferents espais emblemàtics del litoral de Calvià que es pretenen recuperar o salvaguardar. De dalt a baix: terrenys escarpats del Toro i Portals Nous, Portals Vells, zona de Rafaubetx - cala Figuera, península de Torrenova o la Romana de Peguera.

Ajuntament de Calvià

REVISIÓ
PLA GENERAL MUNICIPAL
Línies Bàsiques de Planejament

05

**DEFENSA I SALVAGUARDA
DEL LITORAL**

Març 2016

Escala 1:60.000